

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการบ้านเอื้ออาทรของการเคหะแห่งชาติ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและรวบรวมปัญหาอุปสรรคและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาในการดำเนินโครงการบ้านเอื้ออาทรของการเคหะแห่งชาติ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้สอบถามข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการบ้านเอื้ออาทรทุกฝ่ายในพื้นที่ศึกษา ได้แก่ เจ้าหน้าที่การเคหะแห่งชาติ บริษัทรับเหมาก่อสร้าง ผู้รับเหมาช่วงหรือผู้รับเหมาย่อย ตลอดจนร้านค้าวัสดุก่อสร้าง ซึ่งมีทั้งวิศวกร สถาปนิก ผู้ควบคุมงาน ช่างเทคนิค เจ้าของกิจการ พนักงาน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมจำนวน 80 คน ใช้เครื่องมือในการศึกษา คือ แบบสอบถามทั้งปลายเปิดและปลายปิด ผลการศึกษาที่ได้สามารถสรุปได้ดังนี้

ในการดำเนินโครงการบ้านเอื้ออาทรของการเคหะแห่งชาติ ส่วนใหญ่ปัญหาและอุปสรรคที่พบจะเป็นปัญหาเกี่ยวกับการจัดการโครงการ ปัญหาในการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ปัญหาด้านงบประมาณ และปัญหาจากส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีปัญหาและอุปสรรคในด้านการจัดการและด้านงบประมาณระดับมาก ส่วนในการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐพบปัญหาและอุปสรรคระดับปานกลาง มีปัญหาและอุปสรรคจากส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องบ้างเล็กน้อย

5.2 อภิปรายผล

จากรายงานสถานการณ์ล่าสุดของความคืบหน้าโครงการบ้านเอื้ออาทรของจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีความคืบหน้าของการสร้างเพียงร้อยละ 72.70 เท่านั้น โดยโครงการประสบปัญหาในด้านความขาดแคลนแรงงานและปัญหาผู้รับเหมาขาดสภาพคล่องทางการเงิน จนทำให้การเคหะแห่งชาติ จำเป็นต้องเป็นตัวกลางเจรจากับสถาบันการเงินและขยายเวลางานออกไป ซึ่งรายงานความคืบหน้า สอดคล้องกับผลการศึกษาในครั้งนี้ที่พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการบ้านเอื้ออาทรของการเคหะแห่งชาติ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ คือ ในภาพรวมพบปัญหาและอุปสรรคในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.45) โดยจำแนกเป็นประเด็นคือ 1) ปัญหาเกี่ยวกับการจัดโครงการที่มีปัญหาในระดับมาก 2) ปัญหาในการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่มีปัญหาในระดับ

ปานกลาง 3) ปัญหาด้านงบประมาณมีปัญหาในระดับมาก 4) ปัญหาจากส่วนอื่นมีปัญหาในระดับปานกลาง ผลที่ได้สามารถนำมาจำแนกและอภิปรายผลได้ดังนี้

ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการโครงการ ปัญหาที่พบมากคือ ระยะเวลาที่กำหนดสำหรับการก่อสร้างไม่เหมาะสม แนวทางการปฏิบัติของโครงการไม่ชัดเจน การกำหนดคุณสมบัติผู้รับเหมาไม่เหมาะสมขาดความยุติธรรม ในการคัดเลือกผู้รับเหมาและปัญหาขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วุฒิพงศ์ เมืองน้อย ที่พบว่าสาเหตุของงานก่อสร้างล่าช้าส่วนหนึ่งเกิดจากการรื้อการอนุมัติการก่อสร้าง การเปลี่ยนแปลงสัญญา เช่นเดียวกับ ผลการศึกษาของ กนกวรรณ กุลชาติชัย ปัญหาในธุรกิจก่อสร้างที่พบมากคือ การคอร์รัปชันของหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ที่มีสูงมาก ทำให้เกิดความไม่ยุติธรรมในการประมูลงานสูง

ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่ของการเคหะแห่งชาติ จากผลการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่การเคหะแห่งชาติมีความเต็มใจ มีความโปร่งใส และความยุติธรรมในการทำงาน สามารถให้ความร่วมมือในการทำงานอย่างต่อเนื่องซึ่งจะแตกต่างจากเจ้าหน้าที่รัฐจากหน่วยงานอื่นที่มีการคอร์รัปชันสูงมาก ดังเช่นผลการศึกษาของ กนกวรรณ กุลชาติชัย แม้ว่าเจ้าหน้าที่การเคหะแห่งชาติจะมีการบริการที่ดี และโปร่งใสแต่ในขณะเดียวกันเกิดปัญหาด้านเจ้าหน้าที่ และมีส่วนสำคัญมากให้โครงการล่าช้าได้แก่ การขาดความเข้าใจ กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ การขาดความรู้ในงานที่ตนรับผิดชอบ จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ไม่เพียงพอ และความพร้อมทางด้านข้อมูลที่จะให้บริการปัญหาดังกล่าว ถือเป็นหัวใจหลักและมีความสำคัญมากต่อการดำเนินโครงการ เนื่องจากโครงการบ้านเอื้ออาทรกระทบกับสังคมในทุกระดับ ทั้งประชาชน เจ้าหน้าที่ ผู้ประกอบการ หน่วยงานอื่นๆ ถ้าเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความสามารถก็จะทำให้โครงการไม่มีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาที่ได้ สอดคล้องกับ กนกวรรณ กุลชาติชัย และอโณทัย แสงธรรมธร ที่พบว่าปัญหาในธุรกิจก่อสร้าง ส่วนหนึ่งเกิดจาก บุคลากรขาดประสิทธิภาพ และไม่ได้มีแนวทางในการพัฒนา คุณภาพของพนักงานด้วย และโดยเฉพาะในผลการศึกษาของสายชล ลิ้มทองกุล ที่ศึกษาลักษณะโครงสร้างของปัจจัยการผลิตในการก่อสร้างที่อยู่อาศัย ศึกษากรณีการเคหะแห่งชาติ พบว่า พนักงานของการเคหะแห่งชาติไม่มีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกและหน่วยงานภายในเท่าที่ควร

ปัญหาด้านงบประมาณ ผลการศึกษาพบว่า งบประมาณที่ผู้รับเหมาก่อสร้างได้รับไม่เพียงพอ ซึ่งอาจจะเกิดจากการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงนักการเมือง ด้วยงบประมาณที่ได้รับมีขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อนและมีความล่าช้าในการเบิกงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับงานของ ศิริพร เมธาขวลิตศิลป์ ที่พบว่า การก่อสร้างบ้านจัดสรรล่าช้า ปัญหาส่วนหนึ่งเกิดจากสถาบันการเงินชะลอการให้กู้ยืม นอกจากนี้ปัญหาด้านงบประมาณ ยังทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาเป็นลูกโซ่ กล่าวคือเมื่อผู้รับเหมาขาดสภาพคล่องทางการเงิน ส่งผลต่อผู้รับเหมารายย่อย

แรงงาน การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ทำให้ผู้ประกอบการมีต้นทุนสูงขึ้นจากการขึ้นของราคาวัสดุ แรงงานย้ายที่ทำงาน ทำให้โครงการยิ่งล่าช้า ในที่สุดเมื่อผู้รับเหมา แบกรับต้นทุนไม่ไหวทำให้เกิดการทิ้งงานเกิดขึ้นซึ่งจะยิ่งทำให้โครงการเกิดความเสียหาย ผลที่ได้สอดคล้องกับงานของ ชีระพงษ์ ศรีเจริญ, ศิริพร เมธาวาสิตศิลป์ และผลของความล่าช้าของโครงการยังกระทบต่อผู้ซื้ออีกด้วย ในรูปแบบการค่าดอกเบี้ย ค่าเช่าบ้านหลังเดิม (สายชล ลิ่มทองกุล) ซึ่งก็สอดคล้องกับการศึกษาการเคหะแห่งชาติในปี พ.ศ.2547

ปัญหาด้านอื่นๆ ที่พบมีระดับความรุนแรงของปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลางเนื่องจากได้รับความร่วมมือจากชุมชนในพื้นที่บริเวณก่อสร้าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ข้าราชการ นักการเมือง ในทุกระดับและตัวผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้าง ซึ่งต่างจากโครงการก่อสร้างอื่นๆ ที่พบอุปสรรคด้านความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะความร่วมมือจากบุคลากรด้านการก่อสร้างซึ่งขาดความร่วมมือซึ่งกันและกัน ทั้งผู้รับเหมาหลัก ผู้รับเหมาช่วง พนักงานปฏิบัติงาน และแรงงาน

นอกจากปัญหาทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วยังพบปัญหาด้านผู้พักอาศัยที่ว่าโครงการบ้านเอื้ออาทรไม่ได้มีการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนรับรู้เป็นวงกว้าง ผู้ต้องการบ้านจริงๆ ไม่ทราบข่าว ทำให้ผู้จองน้อยกว่า 200% ที่เป็นเกณฑ์การอนุมัติการก่อสร้าง และผู้ต้องการบ้านยังประสบภาวะสภาพคล่องทางการเงิน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาด้านความพึงพอใจของประชาชนต่อการได้รับหรือบริการและได้รับสิทธิของโครงการบ้านเอื้ออาทร จังหวัดเชียงใหม่ กฤษดา สมบูรณ์ (2546) พบว่า แม้ว่าประชาชนจะมีความพึงพอใจต่อโครงการ และคิดว่าตนมีศักยภาพในการผ่อนส่งได้แต่ในความเป็นจริงแล้ว การศึกษาครั้งนี้พบว่าการสละสิทธิของผู้จองบ้าน เนื่องจากไม่ได้มีความต้องการจริงและประสบปัญหาทางด้านสภาพคล่องทางการเงิน

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า โครงการบ้านเอื้ออาทร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นตัวอย่างหนึ่งของนโยบายสาธารณะ ที่มุ่งหวังให้ประชาชนได้รับความพอใจสูงสุด จากการจัดสรรสิ่งที่ดีที่สุดให้แก่สังคม แต่ความสำเร็จของโครงการดังกล่าวยังต้องมีการประเมินผลกันอีกต่อไป ซึ่งต้องมีการประเมินผลก่อนเริ่มโครงการ ระหว่างโครงการ และประเมินผลหลังโครงการเสร็จแล้ว เปรียบเทียบกับผลการประเมินก่อนเริ่มโครงการ โดยในส่วนการประเมินผลก่อนเริ่มโครงการได้มีการวิเคราะห์ทางด้านเทคนิคด้านวิชาการในหลายด้านมาเป็นอย่างดีจากผู้เชี่ยวชาญหลายแขนง แต่เมื่อดำเนินโครงการกลับพบปัญหาในหลาย ๆ ด้าน เช่น โครงการก่อสร้างมีความล่าช้า ปัญหาความเพียงพอด้านบุคลากรทั้งเจ้าหน้าที่รัฐ และบุคลากรด้านก่อสร้าง และปัญหาการฝึกอบรม

เจ้าหน้าที่ให้การทำงานให้มีประสิทธิภาพ เป็นต้น ผลการศึกษาที่ได้ จึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่า นโยบายสาธารณะบางอย่างอาจจะประสบปัญหาได้ แม้ว่าจะผ่านการประเมินผลความเป็นไปได้ของโครงการมาเป็นอย่างดี แต่ทั้งนี้ต้องดูว่าวัตถุประสงค์ของการประเมินผล มี

อุดมมุ่งหมายที่มุ่งสร้างประโยชน์ให้สังคมโดยรวมอย่างแท้จริง หรือมุ่งหวังเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่พวกพ้อง หรือเป็นเพียงโครงการที่สอดคล้องกับนโยบายที่หาเสียงไว้ จึงจำเป็นต้องเร่งรัดดำเนินโครงการโดยไม่จำเป็นจะต้องศึกษาให้รอบคอบ

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการวางแผนการทำงานให้ชัดเจน เป็นสัดส่วน วางแผนให้ทุกคนเกิดความรับผิดชอบในงานของตน
2. ควรสร้างจิตสำนึกแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในเรื่องการไม่เอารัดเอาเปรียบผู้บริโภคที่จะเข้ามาพักอาศัย ไม่เห็นแก่พวกพ้องและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนจนลืมที่จะนึกถึงผู้อื่น ทำงานด้วยความสุจริต และโปร่งใส
3. ควรจัดหาบุคลากรเจ้าหน้าที่ วิศวกร สถาปนิก ผู้ควบคุมงาน และแรงงานให้เพียงพอ โดยต้องคัดสรรบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ อดทน ซื่อสัตย์สุจริต และมีประสบการณ์ในการทำงานเข้าร่วมงาน จึงจะทำให้งานดำเนินการเสร็จเกิดผลสำเร็จได้
4. ควรแก้ไขระเบียบขั้นตอนที่กระชั้นและรัดกุมเพื่อที่จะสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพรวดเร็ว และควรมีมาตรการตรวจสอบเพื่อป้องกันปัญหาทุจริตที่อาจจะเกิดขึ้น
5. ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบกันอย่างทั่วถึง เพื่อที่จะได้เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกที่มีความเดือดร้อนทราบข่าวและเข้ามาจองซื้อบ้านได้อย่างทั่วถึงกัน